

Oponentský posudek na diplomovou práci *Amartya Sen – a nové ekonomické myšlení naší doby*

Autor:

Lenka Hauptmanová, 5. roč. učitelství VV – OV ZŠ

Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

Se zájmem jsem si přečetl diplomovou práci Lenky Hauptmanové, studentky oboru občanská výchova na Pedagogické fakultě o Amartyu Senovi. Mile mne překvapilo, že byla ochotna se do problému Senova zásahu do současného ekonomického myšlení pustit.

Upozorňuji však na to, že Amartya Sen, byť je patrně dnes nejznámějším ekonomem, snad spolu s Josephem Stiglitzem, který získal obrovskou popularitu i prestiž aktualizací takových problémů lidského rozvoje, jakými jsou nerovnost, globální chudoba či dokonce hladomory právě v ekonomii, jež se někdy uzavírá do pozitivních výzkumů a matematických modelů burzovního vývoje, není jediným, kdo se v historii ekonomického myšlení těmito problémy zabýval. Upozorňuji zde například na zajímavý přehled těchto osobností v nové publikaci *Economists and Poverty : From Adam Smith to Amartya Sen*, eds. Daniel Rauhut, Neelambar Hatti and Carl-Axel Olsson, New Delhi, Vedams, 2005. Z hlediska etických aspektů ekonomie nebo uváděných sociálně ekonomických jevů stála v diplomové práci za zmínku kniha A. Riche, *Etika hospodářství* (česky 1994), v naší provenienci některé práce Lubomíra Mlčocha nebo velmi zajímavý příspěvek Jiřího Večerníka *Chudoba u nás a ve světě: Ekonomické a sociologické přístupy*, který byl přednesen právě ku příležitosti udělení Nobelovy ceny za ekonomii Amartyu Senovi (seminář pořádala Česká ekonomická společnost v roce 1999) a to uvádím jen namátkou.

Nechci tím ale nijak zásadně snížit výsledek autorčiny snahy napsat příspěvek o Amartyu Senovi, který by byl využitelný i jako studijní pomůcka pro rozšíření poznatků o tomto autorovi zejména pro studenty při studiu ekonomie nebo dějin ekonomického myšlení. Její práce se jí podařila a zejména první část a přílohy hodnotím jako přínosný a celkem dobře zpracovaný původní pokus o biograficko – obsahový materiál k Senovi, ale také k problémům vazby pozitivní a normativní ekonomie. Nebudu zde zdůrazňovat poněkud nedotaženou metodologickou stránku práce, ale mám současně zato, že podrobnější zkoumání metodologických aspektů Senových řešení, jak je to naznačeno v komparaci Smith - Sen, je již tak obtížné, že významně přesahuje rámec diplomové práce. To však neplatí o uváděné a ne úplně zpracované vazbě Senovy koncepce a filozofické koncepce Rawlesovy. Bylo by dobře, kdyby se k této návaznosti autorka stručně vyslovila při obhajobě. Ve druhé části práce diplomantka sice zaujímá i osobní postoj k otázce chudoby v současném světě, což oceňuji, ale přece jen výběr obsahových otázek zde řešených postrádá hloubku záběru z části první.

Možná by bylo dobré, pokud se postaví na platformu hodnocení OSN, kdyby při obhajobě uváděné problémy srovnala s tím, co z nich chtěl řešit nebo kterými se zabýval Sena.

Rovněž oceňuji, že autorka ovládá natolik angličtinu, že značnou část literatury a informací čerpala ze zdrojů v tomto jazyce a že se úspěšně pokusila prezentovat s částí práce na veřejné konferenci.

Celkově se mi diplomová práce líbila a kromě uvedených připomínek žádné zásadní nemám. Doporučuji práci k obhajobě a přeji při ní autorce úspěch. Navrhuji práci hodnotit známkou velmi dobře.

Ostrava 28. 1. 2006

Doc. PhDr. František Varadzin, CSc.,v.r.